

Pojasnilo v zvezi z uporabo klasifikacijskega sistema KLASIUS pri razvrščanju študijskih programov za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja

To pojasnilo velja za uporabo KLASIUS-a pri razvrščanju tistih javno veljavnih študijskih programov za izpopolnjevanja na področju višjega strokovnega izobraževanja in z njimi pridobljenih poklicnih kvalifikacij, ki jih izobraževalne organizacije izvajajo kot javno službo, sprejme pa minister, pristojen za izobraževanje v sodelovanju s pristojnim Strokovnim svetom RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

Ti javno veljavni študijski programi za izpopolnjevanje so zasnovani kot oblika izobraževanja za izpopolnjevanje zaposlenih v skladu s potrebami konkretnih delovnih mest v podjetjih – tj. za dvig poklicno-specifičnih kompetenc zaposlenih; namenjeni pa so tudi brezposelnim, vendar morajo imeti taki kandidati najmanj eno leto delovnih izkušenj z ustreznega poklicnega področja. Namenjeni so za izpopolnjevanje, dopolnjevanje, posodabljanje in poglobljanje znanja na isti stopnji izobrazbe. V tem se razlikujejo od temeljnih višješolskih študijskih programov ter temeljnih programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki zagotavljajo temeljno poklicno oz. strokovno izobrazbo (stopnjo oz. višjo stopnjo izobrazbe). Udeleženec posameznega tovrstnega študijskega programa za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja pridobi, potem ko uspešno opravi vse obveznosti po tem programu in izpit za pridobitev kvalifikacije, potrdilo o opravljenem programu za izpopolnjevanje. To potrdilo je javna listina.

Razvrščanje po KLASIUS-SRV: Aktivnosti in izidi izobraževanja in usposabljanja, ki posameznemu udeležencu omogočajo, da razširi svoje znanje, izpopolni spretnosti in si poveča zmožnosti za življenje in delo, s čimer pa se njegova doslej pridobljena stopnja javno veljavne izobrazbe ne spremeni (zviša), se po KLASIUS-SRV razvrščajo v segment 3 – Dopolnilno izobraževanje. Programi za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja se po metodologiji KLASIUS glede na značilnosti izobraževanja in usposabljanja z najširšega vidika ciljev, organiziranosti in veljavnosti – po načelu največje skladnosti – ujemajo z opredelitvijo segmenta 3 – Dopolnilno izobraževanje. Po KLASIUS-SRV se študijski programi za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja razvrščajo v segment 3 Dopolnilno izobraževanje, in sicer v ustrezno nižjo podkategorijo tega segmenta (tip kodne oznake: 3xxxx):

→ v 36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje.

Razvrščanje po KLASIUS-P-16: Aktivnosti in izidi izobraževanja, ki po KLASIUS-SRV spadajo v segment 3 Dopolnilno izobraževanje, torej tudi študijski programi za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja, se po KLASIUS-P-16 razvrščajo po istih načelih in pravilih kot javno veljavni programi, s katerimi se pridobi stopnja oz. višja stopnja javno veljavne izobrazbe.

Skrbniški odbor KLASIUS; 7. seja, 7. julij 2021

Priloga 1: Prikaz razvrstitve po KLASIUS-u tistih študijskih programov za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja, ki so bili pripravljene oz. sprejeti do 7. seje SO KLASIUS.

Priloga 2: Povzetek metodoloških pojasnil MP-KLASIUS-2.1, povezanih z opisom Segmenta 3 Dopolnilno izobraževanje in z razvrščanjem v segmentu 3 po KLASIUS-SRV.

PRILOGA 1

Prikaz razvrstitve po KLASIUS-u tistih študijskih programov za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja, ki so bili pripravljene oz. sprejeti do 7. seje SO KLASIUS.

Študijski programi za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja se pripravljajo na podlagi Zakona o višjem strokovnem izobraževanju (dalje ZVSI; Uradni list RS, št. 86/2004, 100/2013). Omenjeni zakon jih opredeljuje kot programe, ki so namenjeni »izpopolnjevanju, dopolnjevanju, posodabljanju in poglobljanju znanja na isti ravni zahtevnosti« in so ovrednoteni z 10–35 kreditnimi točkami ter trajajo do 700 ur. Pogoji za vpis v te programe je končan višješolski (ali visokošolski) študij na istem strokovnem področju ter najmanj eno leto ustreznih delovnih izkušenj. Ker se študijski programi za izpopolnjevanje izvajajo tako v šoli kot pri delodajalcu (vsaj 50 % obsega ur programa se izvede kot praktično izobraževanje), mora kandidat imeti sklenjeno tudi ali ustrezno pogodbo o zaposlitvi (zaposleni) ali pogodbo o izvajanju praktičnega izobraževanja (brezposelni).

Študijski programi za izpopolnjevanje se pripravljajo kot nadgradnja temeljnega višješolskega študijskega programa. Pri tem se upoštevajo potrebe konkretnih podjetij, trendi na trgu dela in tehnološki razvoj. Ti programi so namenjeni usposabljanju za ožja strokovna področja oz. poklice, ki so na podlagi poklicnih standardov vključeni v temeljni študijski program višjega strokovnega izobraževanja in za katere je poleg temeljnega znanja potrebno tudi izpopolnjevanje. Udeleženci pridobijo po uspešno končanem izobraževanju potrdilo o opravljenem programu za izpopolnjevanje; ta dokument je – v skladu s Pravilnikom o javnih listinah in razpisu za vpis v študijske programe za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja (Uradni list RS, št. 54/2020) – javna listina.

Posameznik, ki konča študijski program za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja, pridobi poklicno kvalifikacijo, ki se po Zakonu o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/2015) umešča v Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK). V Registru kvalifikacij SOK se poklicne kvalifikacije, pridobljene s končanjem študijskih programov za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja, umeščajo na raven 6.

Javno veljavni študijski programi za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja spadajo po metodologiji KLASIUS-SRV glede na značilnosti izobraževanja in usposabljanja z najširšega vidika ciljev, organiziranosti in veljavnosti v segment 3, tj. v Dopolnilno izobraževanje. Ti programi omogočajo posamezniku, da razširi svoje znanje, izpopolni spretnosti in si poveča zmožnosti za življenje in delo, vendar na isti ravni zahtevnosti doslej pridobljene stopnje javno veljavne izobrazbe in se mu ta stopnja torej s končanjem teh programov ne spremeni (zviša). Pogoji za vpis (vstop) v te programe so jasno opredeljeni; jasno je navedeno, katero predhodno pridobljeno izobrazbo – kvalifikacijo to izobraževanje in usposabljanje dopolnjuje ali izpopolnjuje, tako da jih je mogoče razvrstiti tudi v ustrezne nižje podkategorije segmenta 3 – Dopolnilno izobraževanje; določene in navedene so predmetnospecifične vsebine znanj in spretnosti ter cilji, na podlagi katerih jih je mogoče razvrstiti v kategorije – področja izobraževalnih aktivnosti in izidov po KLASIUS-P-16.

PROGRAM	KLASIUS-SRV	KLASIUS-P-16
Aromaterapevt/aromaterapevtka v velneški dejavnosti	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	1015 Potovanja, turizem, prosti čas
Disponent prevoza blaga v cestnem prometu	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	1041 Transport
Izvajalec/izvajalka ročne limfne drenaže v kozmetiki in velnesu	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	1012 Frizerske in druge lepotilne storitve
Strokovnjak/strokovnjakinja za inštalacije v pametnih stavbah	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	0713 Elektrotehnika in energetika
Velnes maser/maserka	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	1012 Frizerske in druge lepotilne storitve
Strokovni sodelavec/strokovna sodelavec za digitalni marketing	36100 Podraven 6/1: Aktivnosti/izidi, dopolnilno izobraževanje	0414 Marketing in oglaševanje

PRILOGA 2

Povzetek metodoloških pojasnil MP-KLASIUS-2.1¹, povezanih z opisom »Segmenta 3 Dopolnilno izobraževanje« in z razvrščanjem v segmentu 3 po KLASIUS-SRV

Klasifikacijska spremenljivka segment

Segment 1

Temeljno stopenjsko izobraževanje kot sistematično, vnaprej načrtovano in organizirano dejavnost vzgoje, izobraževanja in usposabljanja, kjer se običajno ves čas trajanja preverjajo doseženo znanje, spretnosti in zmožnosti. Posamezna »stopnja«² izobraževanja se konča s pridobitvijo spričevala, diplome ali drugih dokazil, s katerimi posamezniki dokazujejo javnoveljavno izobrazbo. Zaključek izobraževanja na določeni stopnji posamezniku omogoča nadaljevanje izobraževanja na naslednji, praviloma višji stopnji.

Segment 2

Certifikatni sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij (v nadaljevanju certifikatni sistem NPK) kot sistem, ki omogoča pridobivanje delovne poklicne oziroma strokovne usposobljenosti za opravljanje poklica ali posameznih sklopov zadolžitev v okviru poklica na določeni ravni zahtevnosti. Pridobljena nacionalna poklicna kvalifikacija se izkazuje z javno listino.

Segment 3

Dopolnilno izobraževanje kot izobraževanje in usposabljanje, ki dopolnjuje, pogloblja in širi znanje, spretnosti in zmožnosti posameznika za življenje in delo. Po končanem izobraževanju udeleženec praviloma dobi potrdilo, ki je lahko pogoj za zaposlitev ali nadaljnje opravljanje dela, ne predstavlja pa kvalifikacije za vstop v izobraževanje na višji ravni, ki je namenjeno pridobitvi javnoveljavne izobrazbe na višji ravni.

Načela uporabe in razvrščanja po KLASIUS-SRV (povzetek)

Načelo največje skladnosti

Uporaba načela *največje skladnosti* pri razvrščanju aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja oziroma njihovih skupin na ravni (oz. podravni) pomeni, da se razvrstitev določenih aktivnosti in izidov oziroma njihovih skupin na točno določeno raven (oz. podraven) opravi glede na to, s katerimi splošnimi posrednimi merili oziroma opisnikom ravni (oz. podravni) se značilnosti teh določenih aktivnosti in izidov oziroma njihove skupine najbolj

¹ MP-KLASIUS-2.1; <https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/9661/MP-KLASIUS-2.1.pdf>

² v kontekstu KLASIUS-a ima izraz »stopnja« enakovreden pomen kot v zakonskih predpisih, ki so v različnih časovnih obdobjih urejali področje izobraževanja in usposabljanja, »stopnja« se nanaša na v zakonskih predpisih točno določeno izobraževanje oziroma izobrazbo. KLASIUS uvaja izraz »raven«, ki se v tehnično-operativnem smislu nekoliko razlikuje od izraza »stopnja«. Raven aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja je statističnoanalitična kategorija, torej umetna tvorba, ki omogoča enotno evidentiranje, analiziranje in izkazovanje izobraževanja oziroma izobrazbe, nanašajočih se na različne časovne in zakonske okvire.

ujemajo, pri čemer pa ni nujno, da se ujemajo z vsemi elementi opisnika, oziroma da sploh obsegajo vse elemente – značilnosti, ki jih vključujejo opisniki oziroma splošna posredna merila.

Aktivnosti oziroma izidi niso enaki po obsegu vsebine, nekatere/nekateri so široko zasnovani oziroma izpolnjujejo širši obseg namenov oziroma imajo več končnih ciljev, nekatere/nekateri so ožji ali specializirani. To pomeni, da določene aktivnosti in izidi ali njihove skupine dejansko sploh ne morejo imeti vseh atributov (značilnosti – podatkov), ki jih vključujejo merila oziroma opisniki ravni (oz. podravni).

Segment 1

Za starejše posamične aktivnosti in izide ali njihove skupine (še zlasti za tiste, ki spadajo v segment 1) ni na voljo vseh podatkov, ki bi jih potrebovali za dosledno (togo) primerjanje z merili/opisniki ravni, ki temeljijo na navedbah/izjavah o znanju, spretnostih in zmožnostih. Težave, povezane z obstoječo stvarnostjo, razrešuje hkratna uporaba splošnih posrednih meril za opredeljevanje ravni, kot so: *minimalni vstopni pogoji* oziroma *tipična vstopna kvalifikacija* ter *tipično oziroma tipično skupno teoretično trajanje izobraževanja (programa)*, *tipična prehodnost v nadaljnje izobraževanje*, še zlasti v povezavi z aktivnostmi in izidi temeljnega stopenjskega izobraževanja.

Segment 2

Načelo *največje skladnosti* je bilo uporabljeno tudi pri oblikovanju in umeščanju skupin nacionalnih poklicnih kvalifikacij na ravni (oz. podravni). To načelo je treba smiselno upoštevati tudi pri konkretnem nadaljnjem razvrščanju skupin ali posamičnih nacionalnih poklicnih kvalifikacij na ravni (oz. podravni).

Vir – podatkovne podlage, ki so bile uporabljene za razvrstitev oziroma se lahko uporabijo pri konkretnem nadaljnjem razvrščanju skupin nacionalnih poklicnih kvalifikacij ali posamičnih nacionalnih poklicnih kvalifikacij, so predvsem katalogi standardov strokovnih znanj in spretnosti za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Segment 3

Načelo *največje skladnosti* se uporablja tudi pri neposrednem primerjanju in razvrščanju izobraževalnih vsebin (znanj, spretnosti, zmožnosti), pridobljenih v segmentu dopolnilnega izobraževanja. Pri konkretnem razvrščanju aktivnosti oziroma izidov, pridobljenih s končanjem programov (tečajev ipd.) iz segmenta dopolnilno izobraževanje, se upoštevajo morebitni vstopni pogoji v te programe oziroma navedbe, katero, predhodno pridobljeno izobrazbo – kvalifikacijo to izobraževanje in usposabljanje dopolnjuje ali izpopolnjuje. Viri – podatkovne podlage so lahko tudi navodila za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja znanj, spretnosti in zmožnosti, zahteve za pridobitev licenc za opravljanje dejavnosti oziroma poklica ipd.

MP-KLASIUS-2.1: Preglednica 1: RAVNI IN PODRAVNI AKTIVNOSTI IN IZIDOV IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA (Opisniki oziroma splošna posredna merila za opredeljevanje ravni in podravni);

	Raven/ podraven	
-	0	-
<i>Znanje:</i> najosnovnejše splošno znanje, ki omogoča nadaljnje učenje. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje praktičnih spretnosti za opravljanje enostavnih, ponavljajočih se opravil ali kratkega niza enostavnih opravil v kontroliranem okolju. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v podrobno opredeljenem in zelo strukturiranem okolju. Usposobljenost učenja podatkov in osnovnih ponavljajočih se spretnosti v dobro strukturiranem in nadzorovanem okolju.	1	<i>Vstopni pogoj:</i> starost 6 let v 9-letno OŠ oziroma 7 let v 8-letno OŠ. <i>Trajanje:</i> 6 let v 9-letni OŠ (1.–6. razred) oziroma 4 leta v 8-letni OŠ (1.–4. razred).
<i>Znanje:</i> splošno in uporabno znanje, ki ni usmerjeno k specifičnemu poklicnemu področju, temveč predstavlja podlago za nadaljnje sistematično učenje. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje praktičnih spretnosti, vključno z uporabo ustreznih orodij. Spretnosti za izvajanje enostavnih, ponavljajočih se opravil, sestavljenih iz manjšega števila operacij, na podlagi ustnih ali pisnih navodil po predpisanem postopku. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v predvidljivem in strukturiranem kontekstu, v zmernem obsegu funkcij in po navodilih. Osnovna bralna in matematična pismenost ter usposobljenost za pridobivanje novih znanj in spretnosti v strukturiranem in nadzorovanem okolju.	2	<i>Vstopni pogoj:</i> (jih ni, ker izobraževanje poteka kontinuirano v enoviti obvezni OŠ). <i>Trajanje:</i> 3 leta v 9-letni OŠ (7.–9. razred) oziroma 4 leta v 8-letni OŠ (5.–8. razred).
<i>Znanje:</i> pretežno praktično, življenjsko in poklicno uporabno znanje z nekaj teoretične podlage, pridobljeno predvsem na podlagi proučevanja primerov ter posnemanja in urjenja. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje praktičnih in miselnih spretnosti omejenega obsega,	3	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> lahko tudi nedokončano osnovnošolsko izobraževanje. <i>Trajanje:</i> 2–3 leta.

vključno z uporabo ustreznih orodij. Uporabljanje znanih rešitev pri reševanju predvidljivih problemov v omejenem obsegu. Spretnosti za izvajanje relativno preglednih, standardiziranih delovnih opravil. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v omejenem kontekstu, po navodilih, z omejeno samostojnostjo in znotraj znanih homogenih skupin. Funkcionalna bralna in matematična pismenost ter usposobljenost za pridobivanje novih znanj in spretnosti ob ustreznem vodenju.		
<i>Znanje:</i> pretežno praktično uporabno znanje, dopolnjeno s poznavanjem teoretičnih načel, zlasti tistih iz stroke, s tem da ima prednost proučevanje primerov pred načeli znanstvene sistematičnosti. Pri izobraževanju in usposabljanju poklicnih spretnosti ima izobraževanje, ki temelji na analitičnem mišljenju, enakovreden pomen kot posnemanje. Delež splošnega znanja omogoča nadaljnje učenje. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje spretnosti, ki so glede na območje delovanja široke in specializirane, vključno z uporabo ustreznih orodij. Uporabljanje znanih rešitev pri reševanju različnih predvidljivih problemov, lahko tudi v netipičnih situacijah. Spretnosti za izvajanje relativno preglednih, manj standardiziranih delovnih opravil, s poudarkom na obvladovanju različnih tehnik dela in različnih tehnoloških postopkov, povezanih z delovnimi opravili. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v znanem in manj znanem okolju z večjo stopnjo odgovornosti in samostojnosti. Prevzemanje odgovornosti za lastnosti in kakovost proizvodov/storitev, povezanih z delovnimi opravili oz. delovnim procesom. Prevzemanje odgovornosti za lastno učenje. Pridobivanje novega znanja in spretnosti v nadzorovanem okolju.	4	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> končana osnovna šola. <i>Trajanje (tipično):</i> 3 leta.
<i>Znanje:</i> teoretično in praktično znanje, pridobljeno s spoznavanjem različnih znanstvenih področij in/ali teoretičnih načel,	5	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> končana osnovna šola.

ki je podlaga za razumevanje stroke, in predstavlja skupni temelj za nadaljnje učenje. Spoznavanje teoretičnih načel temelji na načelih sistematičnosti, znanstvene utemeljenosti in eksemplaričnosti. Znanje je lahko na nekaterih področjih nekoliko poglobljeno. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje spretnosti, ki so glede na območje delovanja široke, in so lahko tudi specializirane, vključno z uporabo ustreznih orodij. Ovrednotenje in uporaba informacij za oblikovanje odločitev in rešitev različnih problemov oziroma netipičnih situacij. Oblikovanje rešitev v povezavi z dobro opredeljenimi abstraktnimi problemi. Spretnosti za izvajanje manj standardiziranih, predvsem pa nestandardiziranih delovnih opravil (povezanih s tehnologijo dela, s pripravo in kontrolo dela, posebej z vidika kakovosti dela). <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v različnih in specifičnih okoljih za prevzemanje odgovornosti za lastnosti in kakovost proizvodov/storitev, povezanih z delovnimi opravili oz. delovnim procesom. Izkazovanje nekaj pobude in neodvisnosti pri izvajanju opredeljenih aktivnosti. Delovanje v številnih, kompleksnih in heterogenih skupinah. Prevzemanje odgovornosti za lastno učenje. Pridobivanje novega znanja in spretnosti ob ustreznem vodenju.		<i>Trajanje (tipično):</i> 4–5 let.

<i>Znanje:</i> strokovno in teoretično znanje na določenem področju ter praktično znanje za samostojno reševanje konkretne strokovne problematike. Znanje vključuje nekaj teoretičnih konceptov in abstraktno mišljenje, ki je značilno poglobljeno na nekaterih področjih. Poglobljeno sistematično strokovno znanje omogoča razvijanje sposobnosti za reševanje zahtevnejših problemov v delovnih procesih. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje spretnosti, ki so glede na območje delovanja obsežne, praviloma specializirane, vključno z uporabo ustreznih orodij, povezanih s področjem izobraževanja in usposabljanja. Spretnosti za izvajanje zahtevnejših operativno-strokovnih opravil, povezanih z deli v pripravi in kontroli delovnih procesov, posebej pa še z deli v organizaciji in vodenju delovnega procesa. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v različnih in specifičnih okoljih, z elementi nerutinske in ustvarjalne aktivnosti. Uporaba teoretičnih konceptov in/ali strokovnih znanj in spretnosti za reševanje posameznih delovnih problemov s strokovnega področja. Osebnostno samostojno delovanje, pogosto prevzemanje odgovornosti za delo drugih in/ali za organizacijo in alokacijo virov. Delovanje v številnih, kompleksnih in heterogenih skupinah. Zmožnost prepoznavanja lastnih izobraževalnih potreb in vrednotenja rezultatov lastnega učenja v okviru strukturiranega učnega okolja, pomoč drugim pri odkrivanju učnih potreb.	6/1	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> spričevalo o uspešnem končanju srednjega strokovnega ali splošnega izobraževanja, druge enakovredne listine. <i>Trajanje (tipično):</i> 2–2,5 leta. <i>Prehodnost (tipično):</i> nadaljevanje izobraževanja na ravni 6/2.

<i>Znanje:</i> poglobljeno strokovno in teoretično znanje na določenem področju, podprto s širšo teoretično in metodološko osnovo. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje in uporaba strokovnih tehničnih, ustvarjalnih, konceptualnih spretnosti in orodij, povezanih s področjem izobraževanja in usposabljanja. Delovanje na podlagi oblikovanja ustreznih strokovnih mnenj v planskih, tehničnih, proizvodnih, ipd. in/ali nadzornih funkcijah v povezavi s proizvodi, storitvami, operacijami in procesi. Spretnosti za obvladovanje zahtevnih, kompleksnih delovnih procesov, sposobnost za samostojno uporabo znanja v novih, netipičnih delovnih situacijah. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za delovanje v številnih različnih okoljih in v različnih funkcijah, v katerih so potrebne spretnosti diagnosticiranja in ustvarjalnega reševanja problemov. Sprejemanje odgovornosti za določanje in doseganje lastnih rezultatov dela in/ali rezultatov dela skupine. Prevzemanje nadzorne odgovornosti za delo drugih na opredeljenih področjih dela. Usposobljenost za argumentirano razpravo in reševanje problemov v stroki. Zmožnost prevzemanja pobude za lastno učenje, usposobljenost za prepoznavanje lastnih potreb po učenju in za interaktivno učenje v skupini.	6/2	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> spričevalo o uspešnem končanju srednjega strokovnega ali splošnega izobraževanja ali diploma o končanem višješolskem izobraževanju. <i>Trajanje (tipično):</i> 3–4 leta. <i>Prehodnost (tipično):</i> nadaljevanje izobraževanja na ravni 7.
<i>Znanje:</i> poglobljeno teoretično, metodološko in analitično znanje z osnovami raziskovalnega dela, ki je osnova za zelo zahtevno strokovno delo. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje obvladovanja spretnosti in orodij kompleksnih specializiranih področij, praviloma na ekspertni ravni. Spretnosti za obvladovanje zelo zahtevnih, kompleksnih delovnih procesov, sposobnost za stalno samostojno uporabo znanja, predvsem v novih, nepredvidljivih delovnih situacijah, obvladovanje načrtovanja in vodenja delovnega procesa. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za uporabo znanja in razumevanja ter zmožnost reševanja	7	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> diploma, ki izkazuje uspešno končanje visokošolskega izobraževanja na podravni 6/2 oziroma spričevalo o uspešnem končanju splošnega, pod dodatnimi pogoji tudi srednjega strokovnega izobraževanja (velja za enovite študijske programe prve in druge bolonjske stopnje in visokošolske univerzitetne (prejšnje) študijske programe). <i>Trajanje (tipično oz. tipično skupno teoretično):</i> 4 do 6 let od začetka ravni 6, in sicer: 1-2 leti po končanem izobraževanju na podravni 6/2 oziroma 4

problemov v novih ali neobičajnih razmerah v širših ali večdisciplinarnih kontekstih, povezanih s področjem študija (stroke). Sprejemanje odgovornosti za vse glede na odločitve, povezane aktivnosti oz. procese. Vodenje številnih, raznovrstnih, kompleksnih, heterogenih skupin. Usposobljenost za neodvisno, profesionalno in etično usmerjanje lastnega učenja v različnih, manj običajnih kontekstih.		do 6 let po končanem splošnem ali srednjem strokovnem izobraževanju na ravni 5. <i>Prehodnost (tipično):</i> nadaljevanje izobraževanja na podravni 8/1 in/ali podravni 8/2.
<i>Znanje:</i> poglobljeno znanje za izvirno raziskovalno in znanstveno delo, ki ustvarja novo znanje in izpolnjuje merila za znanstveno objavljanje. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje spretnosti za izvajanje najzahtevnejših del, vključno z udeležbo pri znanstvenoraziskovalnih projektih ter reševanje teoretičnih in praktičnih problemov v posebnih delovnih situacijah. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za uporabo znanja pri reševanju kompleksnih problemov tudi v nepredvidljivih in slabo opredeljenih kontekstih v okviru stroke. Usposobljenost za bazično in/ali uporabno znanstvenoraziskovalno delo. Sposobnost samoocenjevanja in avtonomno usmerjanje lastnega strokovnega razvoja.	8/1	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> diploma, ki dokazuje uspešno končanje visokošolskega izobraževanja na ravni 7. <i>Trajanje (tipično):</i> 2 leti. <i>Prehodnost (tipično):</i> nadaljevanje izobraževanja na podravni 8/2.

<i>Znanje:</i> poglobljeno znanje za samostojno izvirno raziskovalno in znanstveno delo, ki ustvarja novo znanje, ki je v vrhu določene vede ali stroke in izpolnjuje merila za znanstveno objavljane v mednarodnem prostoru. <i>Spretnosti:</i> izkazovanje spretnosti za izvajanje najzahtevnejših del, vključno z načrtovanjem in usklajevanjem znanstvenoraziskovalnih projektov ter reševanjem najzapletenejših teoretičnih in praktičnih problemov in oblikovanjem modelov za prenos raziskovalnih dosežkov. <i>Zmožnosti:</i> usposobljenost za ustvarjanje in interpretacijo novega znanja ter iskanje odgovorov na abstraktna in najbolj kompleksna vprašanja v profesionalnem in sorodnih kontekstih. Usposobljenost za sodelovanje v kritičnem dialogu ter zmožnost odgovornega presojanja posledic uporabe novega znanja v različnih kontekstih.	8/2	<i>Vstopni pogoj (tipično):</i> diploma, ki dokazuje uspešno končanje visokošolskega izobraževanja na ravni 7. <i>Trajanje (tipično):</i> 3–4 leta. <i>Vstopni pogoj (tipično):</i> diploma, ki dokazuje uspešno končanje znanstvenega magisterija ali specializacije po uspešno končanem visokoškolskem izobraževanju na ravni 7. <i>Trajanje (tipično):</i> 2 leti.